

# Sosyal Demokrasi Vakfı (SODEV)<sup>1</sup>

## Cevdet Yılmaz

Yrd. Doç. Dr.  
Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü  
E-posta: cevdet@fef.sdu.edu.tr

### SODEV'in Kuruluşu, Yapısı ve Yönetimi

SODEV, 1994 yılı sonunda İstanbul'da kurulmuş bir vakıftır. Kuruluşunda yurt içinden ve yurt dışından yüzden fazla bilim insanı, sendikacı, milletvekili, siyasetçi, sanatçı ve çeşitli mesleklerden kişiler yer almıştır. SODEV'in merkezi İstanbul'dadır. Ankara, İzmir, Trabzon, Adana, Mersin, Bursa ve Balıkesir'de temsilcilikleri bulunmaktadır. SODEV'in mevcut Yönetim Kurulu Başkanlığı'nı Aydın Cıngı yürütmektedir. Erol Kızılelma başkan vekili, Mehmet Tüm genel sekreter ve İbrahim Barut sayman olarak görev yapmaktadır. Bu isimlerle beraber, Binnur Tanrıverdi, Cem Erciyes, Hilmi Develi, Oğuz Kaan Salıcı ve Şule Necef Daldal ise yönetim kurulu üyeliklerini yürütmektedir.

SODEV Yönetim Kurulu'nun önerisiyle 2006 yılında gerçekleştirilen 12. Genel Kurul'da, kuruluşundan bu yana 10 yıl süreyle SODEV'in başkanlığını yapan ve etkin bir kuruluş olmasında çok önemli katkıları olan Ercan Karakaş "Onursal Başkan"lığa getirilmiştir.

### SODEV'in Amaçları

Kamusal ve toplumsal yararı, önceliği olarak belirleyen SODEV'in temel amaçları şunlardır:

- Toplumumuzda çoğulcu ve özgürlükçü demokrasinin bütün kavram, kural ve kurumları ile yerleştirilmesine katkı yapmak.
- Emeğe, insana ve doğaya saygı anlayışını yaygınlaştırmak.
- Özgürlük, eşitlik, dayanışma, adalet, barış ve dürüstlük gibi değerlerin tüm insanların ortak anlayışı olarak benimsenmesine yardımcı olmak.
- Sosyal devletin ve demokrasinin geliştirilmesi için çalışmalar gerçekleştirmek.

---

<sup>1</sup> Yazı büyük oranda SODEV'in web sitesindeki bilgilerden yararlanılarak hazırlanmıştır.

## SODEV'in Çalışmaları

SODEV, amaçları doğrultusunda değişik alanlarda etkinlikler göstermekte ve güncel politikadan da esinlenerek gerektiğinde görüş oluşturup kamuoyuna sunmaktadır. Vakıf etkinliklerini, sosyal demokrat bir sivil toplum kuruluşu olarak, "sosyal demokrat" kimliğini üstlenen tüm kişi, kurum ve partilere "**eşit yakınlıkta**" durma anlayışıyla gerçekleştirmektedir.

SODEV Bilim ve Araştırma Kurulu, SODEV'in yurttaş, bilim ve siyaset arasında ilişkileri artırma işlevine yardımcı olma anlayışıyla hareket etmektedir. Bu doğrultuda ilgi duyan herkese açık konferans, panel, sempozyum gibi bilgi yaymaya dönük etkinlikler düzenlemektedir. Bir süre "Cumartesi Toplantıları" adı altında her ay bir güncel konu uzmanlarca işlenerek tartışmaya açılmıştır. Aynı gelenek daha sonra "Çarşamba Toplantıları" dizisi yoluyla sürdürülmüştür. Diğer yandan da çekirdek kadronun ve yakın çevrenin, konjonktürü ve oluşumları sosyal demokrat ilkeler ışığında değerlendirmelerini sağlamak amacıyla yılda iki kez İstanbul dışı hafta sonu atölye çalışmaları düzenlenmiştir.

Zaman zaman yabancı konuşmacıların da katıldığı toplantılar İstanbul'da olduğu kadar, Ankara, İzmir, Adana, Mersin, Trabzon, Bursa, Eskişehir'de temsilcilikler aracılığıyla da gerçekleştirilmiştir. On yıldır sürdürülen etkinlikler çerçevesinde, bilgiyle donatılarak bizzat kendileri de bilgilendirici konumuna getirilmiş ve duyarlılık ve bilinç düzeyi artırılmış kişilerin sayısı binlerle ifade edilmektedir.

2000 yılında oluşturulmuş bulunan Sosyal Demokrasi Okulu ve 2003'te yaşama geçen Yerel Yönetimler Okulu, SODEV'in dikkate değer başarılarından. İstanbul ve Ankara'da etkinlik göstermekte olan bu okulların, ülkenin başka kentlerinde de faaliyete geçirilmesi yönünde çabalar devam etmektedir.

## Sosyal Demokrasi Okulu



Katılımcıları sosyal demokrasinin; tarihi, temel değerleri, evrimi, siyaset, demokrasi, devlet, ekonomi, sosyal adalet, barış anlayışı vb. konularda bilgilendirmek ve sosyal demokrat kadroların yetişmesine katkı sağlamak için SODEV ve TÜSES tarafından oluşturulan "**Sosyal Demokrasi Okulu**", çalışmalarını başarıyla gerçekleştirmeye devam

etmektedir. Bilgi Üniversitesi Dolapdere Yerleşkesi'nde gerçekleştirilen Sosyal Demokrasi Okulu'nda bugüne kadar 500'ü aşkın katılımcı sertifika almıştır.

18. dönemde de devam eden çalışmalarda dersler, 1 Nisan 2008'de başlayacaktır. 13 dersten oluşan Sosyal Demokrasi Okulu ders programı, salı ve perşembe günleri saat 18.30 ile 20.30 arasında yine Bilgi Üniversitesi Dolapdere Yerleşkesi'nde uygulanacaktır. Derslerin konuları ve ders verenlerin adları aşağıdaki gibidir:

- ♦ Siyaset Biliminin Temel Kavramları ve SD'nin Doğuşu (Prof. Dr. Fuat Keyman)
- ♦ SD ve Küreselleşme (Prof. Dr. Burhan Şenatalar)
- ♦ Ekonomi ve SD (Prof. Dr. Erol Katırcıoğlu)
- ♦ Sosyal Devlet, Refah Toplumu (Dr. Şule Necef Daldal)
- ♦ Sendikalar ve Çalışma Yaşamı (Doç. Dr. Kadriye Bakırcı)
- ♦ Yeni Dünya Düzeni ve Uluslararası İlişkiler (Serhat Güvenç)
- ♦ Avrupa Birliği (Özge Onursal)
- ♦ SD, İnsan Hakları – Birey – Devlet (Av. Ergin Cinmen)
- ♦ SD'nin Türkiye'deki Kökenleri ve Gelişimi (Mehmet Kabasakal)
- ♦ SD Siyaset Biçimi / Yöntemi / Örgüt Anlayışı (Ercan Karakaş)
- ♦ Kültür / Kimlik / Kültürel Haklar (Nil Mutluer)
- ♦ Sosyal Demokrasi ve Sosyal Kategoriler (Zeynep Kıvılcım Forsman)
- ♦ Toplumsal Cinsiyet ve Demokrasi (Yrd. Doç. Dr. Sevgi Uçan Çubukçu)

Bir sonraki ders programının Eylül - Ekim 2008 aylarında uygulanması düşünülmektedir.

### SODEV Yayınları ve Sosyal Demokrasi Kitaplığı



SODEV etkinlikleri bağlamında ya da bu çerçeve dışında üretilmiş bilginin, sözlü iletim kanallarının yanı sıra, yazılı olarak da iletilebilmesi amacıyla 'SODEV Yayınları' oluşturulmuştur. SODEV yurdun değişik kentlerindeki TÜYAP kitap fuarlarına katılarak bu kitaplarını tanıtmakta ve okuyucularla buluşturmaktadır.

2006 yılı içinde, Dr. Yonca Özer'in derlediği "**Tek Kutuplu Dünya**" isimli kitap ile Aydın Güven Gürkan anısına yayınlanan ve Gürkan'ın yazılarından oluşan "**Vicdan Kanaması**" isimli kitap yayınlandı. Thomas Meyer'in "**Sosyal Demokrasinin Geleceği**" isimli çalışması, İhsan Kamalak'ın editörlüğünü yaptığı "**Başkanlık Sistemi ve Türkiye: Ülkeler, Deneyimler ve Karşılaştırmalı Analiz**" başlığını taşıyan ve başkanlık sisteminin tartışıldığı kitap ile Ercan Karakaş'ın "**Demokratik Cesaret**" isimli kitabı ise 2007 yılında yayımlanmıştır.

Mayıs 2000'de açılışı yapılan "**Sosyal Demokrasi Kitaplığı**"nda 5000'i aşkın kitap bulunmaktadır. Kitaplardan, isteyen herkes yararlanabilmektedir.

Kitaplardan daha etkin yararlanabilmek ve takibini daha kolay yapabilmek için, kitaplıkta yer alan kitapların kodlanıp bilgisayara geçirilmesi süreci de tamamlanmak üzeredir. Fiziki alanın sınırlılığı nedeniyle kitaplığa kitap alımı sosyal demokrasi içeriğiyle sınırlandırılmış ve giderek sadece bu konudaki kitaplarla sınırlı bir kitaplığa dönüştürme çalışmalarına başlanmıştır.

SODEV'in kendi binasında, daha uygun bir ortama sahip, daha zengin ve işlevsel bir sosyal demokrasi kitaplığı özlemimiz ise devam etmektedir.

### **2006 İnsan Hakları, Demokrasi ve Barış Ödülü**

SODEV, 2001 yılından başlayarak "**İnsan Hakları, Demokrasi ve Barış**" konularında etkili çalışmalar yapmış kişi ve kuruma ödül vermeyi sürdürmektedir. Aydın Cıngı, Can Baydarol, Deniz Kavukçuoğlu, Ercan Karakaş, Halil Ergün, Hasan Bülent Kahraman, Türkel Minibaş, Vecdi Sayar ve Zafer Üskül'den oluşan "**Seçici Kurul**" tarafından belirlenen 2006 yılı "**SODEV İnsan Hakları, Demokrasi, Barış ve Dayanışma Ödülü**", Güneydoğu'da kadının özgürleşmesi ve toplum içinde görünürlüğünün sağlanması, kadına yönelik şiddetin önlenmesi konularındaki çalışmalarıyla tanınan **KAMER – Kadın Merkezi**'ne verilmiştir.

### **Gençlere Dönük Çalışmalar**

2006 yılında SODEV Gençlik Çalışma Grubu, Şubat ayında Çanakkale'de, Eylül ayında da Burhaniye - Ören'de iki gençlik buluşması gerçekleştirmiştir. Çanakkale temsilciliğinin desteğiyle gerçekleştirilen gençlik buluşmasında "**Eğitim Sistemi ve Çok Kültürlülük**" tema olarak işlenmiştir. DİSK'in Burhaniye - Ören'deki tesislerinde gerçekleştirilen gençlik buluşmasının teması ise "**Gençlik Örgütlenmesi ve Gençlik Sendikası**"dır. Temmuz ayında İspanya'da yapılan ve çok sayıda sosyal demokrat önderin katıldığı IUSY Gençlik Festivaline 3 genç gönderilmiş ve çeşitli ülkelere çok sayıda sosyal demokrat gençle etkileşime girmeleri sağlanmıştır.

### **Diğer Çalışmalar**

2006 yılı içerisinde panel, konferans, atölye çalışması ve söyleşi şeklinde 20 toplantı, 28 Sosyal Demokrasi Okulu konferansı ile 2 Gençlik Kampı gerçekleştirilmiştir. İstanbul, Bursa, İzmir, Konya ve Mersin Kitap Fuarlarında stand açılmıştır. İstanbul ve İzmir kitap fuarlarında birer de panel gerçekleştirilmiştir.

Balıkesir, Bursa, Çanakkale temsilciliklerinde yapılan toplantıların yanı sıra Ankara temsilciliğince 8 dersli bir Sosyal Demokrasi Okulu ile "**Sosyal Demokrasi Söyleşileri**" konulu toplantı gerçekleştirilmiştir.

Bursa'da "**Sosyal Demokrasi İktidar Olabilecek mi?**" ve "**Laiklik ve AB**" konulu, Bandırma'da ise "**Yoksulluk ve İşsizlik**" konulu yoğun katılımlı toplantılar yapılmıştır.

2006-2007 döneminde yaratılabilen sınırlı kaynakla, ancak sınırlı sayıda gence burs verilebilmiştir. 1995-1996 döneminden beri "**Aydınlığa Burs Verin**" adı altında yürütülen burs kampanyasının yeniden canlandırılması çabaları devam etmektedir.

SODEV, 2006 yılında da insan hakları, barış ve demokrasi konulu birçok toplantıya, eyleme ve çalışmaya katılmıştır ya da destek olmuştur. 2002 yılından başlayarak, artarak savaş karşıtı hareketlerde başından itibaren etkin olarak yer almış ve bu hareketlerin sekreteryasında önemli görevler üstlenmiştir. Savaş sonrasında bütün dünyada imzaya açılmış olan bir metin etrafında "**Küresel Barış ve Adalet Koalisyonu**"nun oluşturulmasında da önemli katkılarda bulunmuştur. Bu çalışma çerçevesinde halen Irak'taki işgalin sona erdirilmesine yönelik kampanyalar sürdürmektedir.

Bunun dışında SODEV, yine kurucusu ve önemli bir bileşenlerinden olduğu Türkiye Sosyal Forumu bünyesindeki çalışmalarını da sürdürmektedir. Bu çerçevede 2006 Ekim ayında İstanbul'da Türkiye Sosyal Forumu gerçekleştirilmiştir.

## Dış İlişkiler

2005 yılında başlayan dış temaslar, daha sonrasında yoğunlaşarak sürdürülmüştür. SODEV Başkanı 2006 Haziran ayında, Italienieuroppei (İtalyan sosyal demokrat vakıf) ile ISTAME (PASOK'un vakfı) davetlisi olarak, Atina'da yapılan "AB'nin Genişlemesi" konulu 2 günlük sempozyuma katılmıştır. Aralık'ta ise konuşma yapmak ve Sorsa Vakfı ve Olof Palme Merkezi ile temas gerçekleştirmek üzere Helsinki ve Stockholm ziyaretinde bulunmuştur. Bunlara ilaveten, Lipponen ve Papandreu başkanlığındaki ASP (Avrupa Sosyalist Partisi) heyetleriyle iki kez yemekli görüşme, Sosyalist Grup sözcüsü başkanlığındaki Avrupa Parlamentosu heyeti ile yemekli toplantı, eski AB temsilcisi büyükelçi Kretchmer ile Ankara AB temsilciliğinde görüşme, Friedrich Ebert Vakfı (FES) tarafından düzenlenen çok sayıda toplantıda değişik Alman parlamenterleri ile görüşmeler de gerçekleştirilmiştir. Bunların dışında çok sayıda gençlik gruplarıyla (IUSY, ECOSY, Alman öğrenciler, Danimarka gençlik grubu vb.) Türkiye ile ilgili görüşmeler yapılmıştır. Ayrıca, SODEV, Malta'da Avrupa Sosyalist Partisi tarafından düzenlenen AB-Akdeniz havzası ülkeleri toplantısına, sonra da İsveç'te düzenlenen "**Karadeniz ülkeleri ile sivil toplum işbirliği**" konulu toplantılara temsilci/katılımcı göndermiştir.

## İşbirliği ve Web Üzerinden İletişim

SODEV, sivil toplum çalışmalarında, aranan ve çağrılan bir kurum olarak olabildiğince yer almanın yanında, kendisi gibi sosyal demokrat nitelikli kuruluşlarla da özel bir işbirliği geliştirme çabası içindedir. Bu amaçla, TÜSES, SDD ve FES gibi kendisinininkine benzer ya da eşdeğer doğrultuyu benimsemiş sivil toplum kuruluşları ve demokratik kitle örgütleri ile Sosyal demokrasinin geliştirilmesi doğrultusunda ortak çalışmalar sürdürmektedir. Hatta bir ara ortak forum düzenlemek ve bu kuruluşlar arasında eşgüdüm sağlamak amacıyla Sosyal Demokrat İşbirliği (SDİ) diye anılan bir şemsiye-örgüt oluşturulmuştur. SODEV, başta Friedrich Ebert Vakfı ve Heinrich Böll Vakfı olmak üzere, yabancı sivil toplum kuruluşlarıyla da ortak çalışmalar düzenlemektedir.

İlgi duyanların kullanımına sunulmak üzere kısa aralıklarla güncelleştirilen SODEV'in web sayfası, çok kişinin durağıdır. 2006 yılında, geçen senenin toplamını aşarak 30.000'e yakın kişi SODEV sayfasını ziyaret etmiştir. Daha iyi tanıtım ve daha sık güncelleme için çabalar devam etmektedir. Web sayfası ile ilgili olarak tüm üye ve ilgililer katkı yapabilmektedir. Bu çerçevede işbirliği ve dayanışma yapılan çevrelerin duyuru ve reklamlarına da giderek artan ölçüde web sayfasında yer verilmektedir. Çok daha geniş kesimlerle iletişim kurabilmek amacıyla web sayfasının düzenli olarak ziyaret edilmesine ve e-posta yoluyla haberleşmeye özen gösterilmektedir. Web sayfası ve e-posta haberleşmesi aracılığıyla, olanaksızlıklar nedeniyle ulaşılamayan ve yurdun dört bir yanına dağılmış kişi ve kuruluşlardan çok olumlu tepkiler alınmaktadır.

SODEV ile <http://www.sodev.org.tr> web adresi üzerinden iletişim kurulabilir ya da Vakıf hakkında daha fazla ve güncel bilgi edinilebilir.